

14.11.20
02.09.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

Siyanürün kendisi ve türevleri, zehir maddeleridir. Her ne kadar, madencilik sektörünün firmaları, siyanür kullanımı sonrasında, o alandan atıkları uzaklaştırmanın mümkün olduğunu söylese de altın arama çalışması yapılan her toprağa ve bölgenin içme suyuna siyanürün karışması, yüksek ihtimalli olduğu kadar, yadsınamaz bir gerçektir de. Madencilikte, diğer tüm maden çalışmaları sonrası üretilen ürünlerden farklı olarak, özellikle altın üretiminde, cevherden çok atık ortaya çıkmaktadır. Altın üretimi sonrasında ortaya çıkan yoğun atık, doğaya ve insana zarar vermektedir. Şirketlerin savunduklarının aksine, yoğun konsantrasyona sahip siyanür, toprağa ve suya kolayca karışır ve doğadan hemen kaybolmaz. Toprağa ve suya karıştığı için de meyve, sebze ve içme suyundan dolayı insan bünyesine de kısa sürede tesir eder. Ölümüne varana dek, birçok hastalığa da yol açmaktadır.

Ülkede de yıllarca Bergamalı köylülerin köy ve ilçelerinde siyanür kullanımına karşı isyanları gündemde kalmıştır. Aynı şekilde, Kaz Dağlarında da benzer olaylar yaşanmıştır. Eskişehir'in Sivrihisar İlçesi Kaymaz beldesindeki altın madeni de Koza Madencilik tarafından işletilmiştir. 1.2 Milyar Dolar civarında altın rezervi olduğu söylenen Mollakara Altın Madeni, Diyadin'in ve bölge halkının yararını gözetmemektedir. Bölgede canlı türlerinin ve doğal kaynakların tahribatına yol açıp bölgenin florasına ve faunasına zarar verecektir. Koza Altın, 31 Aralık 2016 itibarıyla Türkiye genelinde Ege, Marmara, Karadeniz, Orta ve Doğu Anadolu Bölgelerinde 53 işletme ve 30 arama ruhsatına sahiptir. Bu firmaya verilen ÇED raporları hangi bilimsel kriterler çerçevesinde hazırlanmıştır. Seçim bölgem olan Ağrı'nın Diyadin ilçesine bağlı Mollakara köyü ve Murat Nehri havzasında yer alan ve Murat Nehrine 1,5 km mesafesi olan ve Mollakara, Ulukent, Akçevre, Aşağı Dalören, Yukarı Dalören, Kotancı, Gedik, Karataş, Mutlu, Tazekent, Yolcupınar ve Oğuloba, köylerini de etkileyecek olan bölgede siyanürle çıkarılacak Mollakara Altın Madeni idari binaların yapımı için 10 Haziran 2021'de temel atma töreni gerçekleşti. Tesiste üretimin 2022 yılının son çeyreğinde başlanması planlanırken, 2022 ve 2023 yılları içinde 15 ton altın üretileceği iddia edilen Mollakara Altın Maden'inin siyanür kullanımı nedeniyle bölgede doğa tahribatı yaratacağını biliyor ve bu projenin derhal durdurulmasını talep ediyoruz.

Bu bağlamda;

1. Bu bölgeye hayat veren Murat Nehri havzası ve bölgenin canlı faunası Mollakara Altın Maden'inden ne derece etkileneceği ÇED raporunda mevcut mudur?
2. Siyanürün kendisi ve türevleri, zehir maddeleridir. Her ne kadar, madencilik sektörünün firmaları, siyanür kullanımı sonrasında, o alandan atıkları uzaklaştırmanın mümkün olduğunu söylese de altın arama çalışması yapılan her toprağa ve bölgenin içme suyuna siyanürün karışacağı bilindiği halde Mollakara'da siyanürle altın çıkarılmasının gerekçesi nedir?
3. Yoğun konsantrasyona sahip siyanür, toprağa ve suya kolayca karışır ve doğadan hemen kaybolmaz. Toprağa ve suya karıştığı için de meyve, sebze ve içme suyundan dolayı insan bünyesine de kısa sürede tesir eder. Ölüme varana dek, birçok hastalığa da yol açtığı bilindiği halde bu projenin başlatılmasının nedeni nedir?
4. Eskişehir'in Sivrihisar İlçesi Kaymaz beldesindeki altın madeni de Koza Madencilik tarafından işletilmiştir. Koza Altın Şirketi, yıllardır protesto ve davaları süren Bergama Ovacık Altın Maden'indeki cevherin tükenmesi üzerine yakın yerlerde üretim arayışına girdiği söylenmektedir, şimdi de Diyarbakır Mollakara'da siyanürle altın çıkarılmasına hangi gerekçeyle izin verilmektedir? Doğayı ve yaşam alanlarını tahrip edecek olan bu proje halkın yarını gözetmekte midir?
5. Mollakara Altın Maden'inin siyanür kullanımı nedeniyle bölgede doğa tahribatı yaratacağından ve Murat Nehri'ne 1,5 km mesafede olan ve Ulukent, Akçevre, Aşağı Dalören, Yukarı Dalören, Kotancı, Gedik, Karataş, Mutlu, Tazekent, Yolcupınar ve Oğuloba, köylerini etkileyecek olan bu projenin durdurulması için Bakanlığınız herhangi bir girişimde bulunmuş mudur veya bulunacak mıdır?
6. Koza Madencilik'in ülkede 53 işletme ve 30 arama ruhsatına sahip olmasının bir gerekçesi var mıdır? Bu şirketin ülkede yarattığı tahribatlar nelerdir?